

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

Одељење за економска и социјална питања

**ПРИКАЗ
ОСНОВИХ МАКРОЕКОНОМСКИХ ПОКАЗАТЕЉА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2011. ГОДИНИ**

/Саопштење бр. 06/11 од 01.07.2011. године/

Београд, јул 2011. година

**Приказ основних макроекономских показатеља
у Републици Србији у 2010. и 2011. години**

Ред.бр.	ПОКАЗАТЕЉИ	ПЕРИОД	ВРЕДНОСТ
1	2	3	4
1.	Просечне бруто зараде	Мај 2011.	49.064 дин
2.	Просечне нето зараде	Мај 2011.	35.362 дин
	Просечне нето зараде у РС – децембар	2007. – 2010.	
	- 2007. година		34.471 дин
	- 2008. година		38.626 дин
	- 2009. година		36.789 дин
	- 2010. година		39.580 дин
3.	Минимална (нето) зарада		
3.1.	Минимална зарада	Децембар 2007.	10.668,00 дин
3.2.	Минимална зарада	Децембар 2008.	13.572,00 дин
3.3.	Минимална зарада нето по радном часу	Јан/Дец 2009.	87,00 дин
3.4.	-II-	Јан/Окт 2010.	90,00 дин
3.5.	-II-	Нов2010/Мај2011	95,00 дин
3.6.	-II-	Јун/ Дец2011.	102,00 дин
3.6.	Месечни износ минималне зараде 174 ч.	Јан/Окт 2010.	15.660,00 дин
3.7.	-II-	Нов2010/Мај 2011	16.530,00 дин
3.9.	-II-	Јун/ Дец 2011.	17.748,00 дин
4.	Запосленост		
4.1.	Број запослених лица	Април 2011	1.771.000
4.2.	Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге установе и организације)	Феб 2011.	1.332.000
4.3.	Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Феб 2011.	427.000
5.	Незапосленост	Март 2011.	
5.1.	Број незапослених лица		773.896
5.3.	Стопа незапослености – подаци НСЗ		30,4%
	Стопа незапослености – подаци Анкета о РС Април 2011.	Април 2011	22,2%
5.4.	Престанак радног односа	2011.	
	- Јануар 2011.		82.387
	- Јануар-фебруар 2011.		137.902
6.	Број незапослених према дужини чекања на запослење - (највеће учешће) (у %)*	Децембар 2010.	
6.1.	До 3 месеца		13,41%
6.2.	од 1 – 2 године		17,28%
6.3.	од 2 – 3 године		10,89%
6.4.	од 3 – 5 година		10,87%
6.5.	од 5 – 8 године		10,43%
6.6.	од 3 – 6 месеци		9,06%
6.7.	Преко 12 месеци		64,12% (467.740 лица)

* Од 2011. године Национална служба за запошљавање податке из тачака 6. и 7. овог приказа не објављује

7.	Број незапослених према старости (највеће учешће)	Децембар 2010.	
7.1.	од 25 – 29 година		13,29%
7.2.	од 30 – 34 година		12,46%
7.3.	од 35 – 39 година		12,03%
7.4.	од 40 – 44 година		11,63%
7.5.	од 45 - 49 година		11,85%
7.6.	од 50 – 54 година		11,79%
8.	Индекс потрошачких цена	Мај 11/Апр 11.	Мај 11/Мај 10
8.1.	Република Србија	100,4	113,4
9.	Потрошачка корпа - нова		Април 2011.
9.1.	Просечна		56.198,61 дин
9.2.	Минимална		30.236,43 дин
9.3.	Просечна потрошачка корпа - децембар	2008.- 2010.	
	- 2008. година	45.115,56 дин	
	- 2009. година	47.782,29 дин	
	- 2010. година	52.701,34 дин	
9.4.	Минимална потрошачка корпа- децембар	2008.- 2010.	
	- 2008. година	23.908,49 дин	
	- 2009. година	25.183,46 дин	
	- 2010. година	27.821,50 дин	
10.	Најнижа месечна основица доприноса за обавезно социјално осигурање	од 1.05.2011 до 31.07.2011. год	17.079,00 дин
11.	Спољни дуг	Април 2011.	
	Укупан спољни дуг		22.730,3 мил евра
	- Јавни сектор		9.054,3 мил. евра
	- Приватни сектор		13.676,0 мил евра
11.а.	Јавни дуг, крај периода	31.05.2011.	13.234,7 мил.евра
	- Укупан јавни дуг		13.234,7 мил.евра
	- Унутрашњи јавни дуг		5.880,7 мил.евра
	- Спољни јавни дуг		7.354,1 мил.евра
12.	Бруто-друштвени производ (процена Министарства финансија)	2011. год.	
	БДП, текуће цене, млрд динара		3.353,6
	БДП, мил. евра		32,210
	БДП, per capita, у еврима		4.426
	БДП, реалан раст, у %		3,0
13.	Пензије	Април 2011.	
13.1.	Број корисника пензија (укупно)		1.629.973
13.2.	Број корисника пензија - запослени		1.349.347
13.3.	Број запослених на једног пензионера		1,08
13.4.	Просечна пензија за запослене		23.441,00 дин
13.5.	Просечна пензија за самосталне делатности		22.939,00 дин
13.6.	Просечна пензија за пољопривреднике		9.228,00 дин
13.7.	Најнижи износ пензије - запослени	Април 2011.	12.077,44 дин
13.8.	Највиши износ пензије (нови Закон)		105.057,37 дин
13.9.	% учешћа просечне пензије у просечној заради	2004. – 2011.	
	- 2004. година		67,89%
	- 2005. година		66,79%
	- 2006. година		61,76%
	- 2008. година - запослени	Децембар	56,00%

- 2009. година - запослени	-II-	59,05%
- 2010. година - запослени	-II-	56,10%
- 2011. година - запослени	Јануар	65,34%
	Фебруар	62,54%
	Март	62,11%
	Април	59,65%

14. Индекси индустријске производње, по подручјима, април 2011.

	Ø2010 = 100			<u>V 2011</u>	<u>I-V 2011</u>
	IV	V	I-V	V2010	I-V 2010
РЕПУБЛИКА СРБИЈА					
<i>Индустрија- укупно¹⁾</i>	97,9	102,1	97,4	106,8	105,1
Енергија	101,0	100,9	108,1	120,3	106,1
Интермедијарни производи осим енергије	105,8	109,8	99,6	103,5	110,1
Капитални производи	98,3	105,8	107,0	114,1	118,8
Трајни производи за широку производњу	70,9	80,2	69,8	99,8	90,2
Нетрајни производи за широку производњу	89,8	96,8	87,2	99,3	98,2
Рударство	108,9	99,2	105,3	132,1	111,3
Прерађивачка индустрија	95,6	102,3	92,8	103,6	103,5
- Производња прехранбених производа	88,8	94,5	86,7	99,5	98,0
- Производња основних фармацеутских производа и препарата	94,0	98,2	93,5	100,1	95,3
- Производња рачунара, електрон. и оптичких произв.	65,6	91,4	132,0	183,9	131,5
Снабдевање ел. енер., гасом, паром и климатизација	103,6	102,2	114,4	119,1	109,4

¹⁾ За мај 2011. године, урађена је оцена индустријске производње малих предузећа која се не обухватају редовним статистичким истраживањем индустрије. Оцена је урађена на основу узорка. Кад би се укључила оцена индустријске производње за мала предузећа, тада би индекс индустријске производње мај 2011. г./ просек 2010. г., за укупну индустријску производњу износио 102,6 а за прерађивачку индустрију тај индекс износио би 103,0.

На дан: 31.12.10.

- у 000 евра

15.	Приватизација 2002-2010	Бр. фирми	Број запосл.	Књигов. вредност	Продајна цена	Инвести ције	Соц. програм
15.1.	Тендери	94	74.774	912.518	1.101.000	9702.060	276.689
15.2.	Аукција	1.581	130.214	984.359	894.003	202.809	
15.3.	Тандер+аукција	1.675	204.988	1.896.877	1.995.003	1.172.869	276.689
15.4.	Тржиште капитала	557	114.140	506.498	523.920	5.902	
15.5.	Укупно	2.402	340.174	2.569.672	2.669.274	1.178.771	276.689
15.6.	Раскиди уговора						
	Аукција	572	54.961	348.306	496.393	78.938	
	Тендер	33	23.528	409.343	519.510	206.447	2.042
	Укупно	605	78.489	757.649	1.015.903	285.385	2.042

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОСНОВНА МАКРОЕКОНОМСКА КРЕТАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

1. ЗАРАДЕ

Просечна зарада исплаћена у мају 2011. године у Републици Србији износи 49064 динара. У односу на просечну зараду исплаћену у априлу 2011. године, номинално је мања за 10,0%, а реално за 10,4%.

Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у мају 2011. године у Републици Србији износи 35362 динара. У односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у априлу 2011. године, номинално је мања за 10,0%, а реално за 10,4%.

Пад зарада исплаћених у мају, у односу на април 2011. године, резултат је, пре свега, динамике исплата. Наиме, крајем априла су, због ускршњих и првомајских празника, исплаћене и зараде које би иначе биле исплаћене почетком маја. Поред тога, у априлу је извршена исплата бонуса за први квартал 2011. године, што је такође утицало на пад зарада исплаћених у мају.

Мај 2011.

- Просечна зарада исплаћена у мају 2011. године у Републици Србији, у односу на просечну зараду исплаћену у мају 2010. године, номинално је већа за 5,6%, а реално је мања за 6,9%.

- Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у мају 2011. године у Републици Србији, у односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у мају 2010. године, номинално је већа за 5,7%, а реално је мања за 6,8%.

Јануар–мај 2011.

- Просечна зарада исплаћена у периоду јануар–мај 2011. године у Републици Србији, у односу на просечну зараду исплаћену у периоду јануар–мај 2010. године, номинално је већа за 9,7%, а реално је мања за 3,1%.

- Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у периоду јануар–мај 2011. године у Републици Србији, у односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у периоду јануар–мај 2010. године, номинално је већа за 9,7%, а реално је мања за 3,1%.

2. ИНФЛАЦИЈА

У априлу 2011. године раст потрошачких цена је успорен, захваљујући стагнацији цена хране. Цене воћа и поврћа су биле за 3,1% ниже него у марту, а цене прехранбених производа су незнатно повећане (0,6%). У поређењу са мартом, раст потрошачких цена износио је 1,1%. Априлском расту цена највише је допринео раст регулисаних цена (3,9%; 0,82 процентна поена

укупног раста цена) због повећања цене електричне енергије у просеку за 13,5% (0,85 пп укупног раста цена). Базна инфлација је износила 0,4% и на њу се односило нешто више од једне четвртине укупне инфлације (0,30 пп укупне инфлације). На раст цена деривата нафте, које су биле за 3,4% веће него у марту због раста светске цене нафте, односило се око 13% укупне априлске инфлације.

У односу на децембар 2010. године раст потрошачких цена у априлу је износио 6,7% и био је опредељен растом цена хране за 10,3%, што је близу две трећине укупне инфлације. Највећи раст су имале цене воћа и поврћа (21,4%), што је око једна петина укупног раста цена у прва четири месеца 2011. године.

Индекси потрошачких цена се дефинишу као мера просечне промене малопродајних цена робе и услуга које се користе за личну потрошњу. Цене ових производа и услуга у **мају 2011. године**, у односу на април 2011. године, у просеку су више за 0,4%. Потрошачке цене у мају 2011. године, у односу на исти месец 2010. године, повећане су за 13,4% док су у односу на децембар 2010. повећане за 7,1%.

Посматрано по главним групама производа и услуга класификованих према намени потрошње у мају 2011. године, у односу на претходни месец, највећи раст цена забележен је у групама Намештај, покућство и текуће одржавање (1,1%), Транспорт (0,7%), Здравство (0,6%) и Одећа и обућа (0,6%), док је у групама Алкохолна пића и дуван и Комуникације забележен пад цена (-0,1%).

3. ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА

Индустријска производња у Републици Србији у мају 2011. године већа је за 6,8% у односу на мај 2010. године, а у односу на просек 2010. године већа је за 2,1%. У периоду јануар – мај 2011. године у односу на исти период 2010. године остварен је раст индустријске производње од 5,1%.

Посматрано по секторима, у мају 2011. године, у односу на исти месец 2010. године забележена су следећа кретања:

- сектор Рударство – раст од 32,1%,
- сектор Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација – раст од 19,1%, и
- сектор Прерађивачка индустрија – раст од 2,6%.

Подаци о индустријској производњи – по наменским групама, у мају 2011. године, у односу на мај претходне године, показују да је дошло до **раста** у производњи:

- енергије за 20,3%,
- капиталних производа, за 14,1%, и
- интермедијарних производа, осим енергије, за 3,5%, док је **пад** забележен у производњи:
- нетрајних производа за широку потрошњу, за 0,7%, и
- трајних производа за широку потрошњу, за 0,2%.

Обим индустријске производње у мају 2011. године, у односу на мај 2010. године, бележи:

- **раст** код 20 области (учешће у структури индустријске производње – 62%),
- **пад** код 9 области (учешће у структури индустријске производње – 38%).

Највећи утицај на раст индустријске производње у мају 2011. године, у односу на мај 2010. године, имале су: Снабдевање електричном енергијом, Производња угља, Производња металних производа, осим машина, Производња машина и опреме на другом месту непоменуте, и Производња пића.

Десезонирани индекс индустријске производње за мај 2011. у односу на април 2011. године показује да је за индустрију – укупно остварен раст индустријске производње од 3,5%, а да је за Прерађивачку индустрију остварен раст од 3,0%.

Десезонирани индекс индустријске производње за мај 2011. године, у односу на просек 2010. године, за индустрију – укупно показује да је остварен раст од 6,6%, а за Прерађивачку индустрију раст од 2,8%.

Производња малих предузећа (број запослених мањи од 50) која нису обухваћена редовним статистичким истраживањем прати се на узорку изабраних јединица из сектора прерађивачке индустрије. Када се укључи оцена индустријске производње малих предузећа из узорка, индустријска производња у мају 2011. године, у односу на просек 2010. године, код укупне индустријске производње већа је за 2,6%, а код Прерађивачке индустрије већа је за 3,0%.

4. СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА

Укупна спољнотрговинска робна размена Републике Србије за период јануар-мај 2011. године износи:

- **12709,3 милиона долара** - пораст од **27,0%** у односу на исти период претходне године;
- **9086,9 милиона евра** - пораст од **22,5%** у односу на исти период претходне године.

Извезено је робе у вредности од **4685,5 милиона долара**, што чини повећање од **30,5%** у односу на исти период претходне године, а **увезено** за **8023,8 милиона долара**, што је више за **25,0%** у односу на исти период претходне године.

Извоз робе, изражен у еврима, имао је вредност од **3350,2 милиона** што је више за **20,7%** у односу на исти период прошле године, што чини повећање од **25,8%** у односу на исти период претходне године. **Увоз робе**, имао је вредност од **5736,7 милиона**,

Дефицит износи **3338,4 милиона долара**, што чини повећање од **18,1%** у односу на исти период претходне године. Дефицит изражен у еврима износи **2386,4 милиона**, што чини повећање од **14,2%** у односу на исти период претходне године.

Покривеност увоза извозом, износи **58,4% већа** је у односу на покривеност у истом периоду претходне године, када је износила **55,9%**.

Од јануара ове године, дајемо и регионални приказ спољнотрговинске робне размене Србије. Највеће учешће у извозу Србије имао је Регион Војводине (36,0%); следи Београдски регион (22,2%), Регион Јужне и Источне Србије (21,7%), Регион Шумадије и Западне Србије (19,9%), а око 0,1% извоза је неразврстано по територијама.

Највеће учешће у увозу Србије имао је Београдски регион (45,3%); следи Регион Војводине (30,9%), Регион Шумадије и Западне Србије (11,9%), Регион Јужне и Источне Србије (11,0%), а око 1% увоза је неразврстано по територијама. Нема података за Регион Косово и Метохија.

Извоз и увоз по регионима дат је **према седишту власника робе у моменту прихватања царинске декларације**. То значи да власници робе, по царинском закону, могу бити произвођачи, корисници, извозници или увозници робе. Ову чињеницу треба имати у виду приликом тумачења података по регионима. На пример, увоз нафте и гаса, највећим делом се обухвата у регионима Војводине и Београда, а то су енергенти за укупну територију Србије.

На резултате спољнотрговинске робне размене, посебно у протеклом месецу, утицало је кретање курса динара.

У **структури извоза по намени производа** (принцип претежности), највише су заступљени производи за репродукцију 69,8% (3271,9 милиона долара), следе роба за широку потрошњу 23,1% (1081,6 милиона долара) и опрема 7,1% (331,4 милиона долара).

У **структури увоза по намени производа** највише су заступљени производи за репродукцију 57,2% (4586,6 милиона долара), следе роба за широку потрошњу 15,3% (1230,5 милиона долара) и опрема 11,1% (891,9 милиона долара). Некласификована роба по намени износи 16,4% (1314,8 милиона долара).

У **извозу, главни спољнотрговински партнери**, појединачно, били су: Италија (584,1 милиона долара), Немачка (526,3 милиона долара) и Босна и Херцеговина (443,5 милиона долара).

У **увозу, главни спољнотрговински партнери**, појединачно, били су: Руска федерација (1076,8 милиона долара), Немачка (835,6 милиона долара) и Италија (646,8 милиона долара).

Спољнотрговинска робна размена била је највећа са земљама са којима имамо потписане споразуме о слободној трговини. Земље чланице Европске уније чине више од половине укупне размене.

5. ЗАПОСЛЕНОСТ

Укупан број запослених у прва четири месеца 2011. године смањен је за 3,4% у односу на исти период 2010. године, при чему је број запослених код правних лица⁴ смањен за 1,4%.

Број лица која траже запослење крајем априла 2011. године у односу на претходни месец смањен је за 0,4%, а број активно незапослених лица је смањен за 0,5%. У односу на исти месец 2010. године број лица која траже

запослење смањен је за 1,9%, док је број активно незапослених лица смањен за 0,3%.

Стопа незапослености лица која активно траже запослење, према подацима НСЗ, у априлу 2011. године износила је 30,3% (са пољопривредним осигураницима 27,8%). Према подацима Анкете о радној снази из априла 2011. године, стопа незапослености лица радног узраста износила је 22,2%.

6. ПЕНЗИЈЕ

Просечно исплаћена пензија у прва четири месеца 2011. године износила је 20.652 динара и у односу на исти период 2010. године реално је смањена за 8%. У односу на претходни месец просечно исплаћена пензија реално је повећана за 4,4%.

Посматрано у еврима, просечно исплаћена пензија у овом периоду износила је 200 евра. Укупан број корисника пензије у односу на исти месец претходне године повећан је за 1%. Однос укупно регистрованог броја запослених и укупног броја пензионера износио је 1,1:1, при чему је просечна пензија чинила 54,7% просечне нето зараде.

7. ПРИВАТИЗАЦИЈА

У периоду јануар-април 2011. године продата су 2 предузећа и то 1 на аукцији и 1 на тржишту капитала. Приход од приватизације ових предузећа износио је 1,3 мил. евра, а уговорене инвестиције 45 хиљада евра. Продајом мањинског пакета акција на Берзи 12 претходно приватизованих предузећа од стране Акцијског фонда у том периоду остварен је приход од 256 хиљада евра, тако да је укупан приход од приватизације у прва четири месеца износио 1,5 мил. евра.

У априлу 2011. године није било приватизације предузећа, али је Акцијски фонд продао на Берзи мањинске пакете акције 3 претходно приватизована предузећа при чему је остварен приход од 663 хиљаде евра.

8. АНКЕТА О РАДНОЈ СНАЗИ, АПРИЛ 2011.

Анкета о радној снази спроведена је у априлу 2011. године, на узорку од око 8000 домаћинстава, и то на подручју града Београда, централне Србије и АП Војводине. Прикупљени су подаци о демографским обележјима за сва лица, а за лица стара 15 и више година – и подаци о њиховој радној активности. Анкетирано је укупно 23029 лица, а за 20277 лица прикупљени су подаци о њиховој радној активности.

Стопа незапослености, која представља учешће незапослених у укупном броју активних становника (запослени и незапослени), у Републици

Србији износила је 22,2%,и то 22,0% за мушко и 22,5% за женско становништво. Стопа незапослености у Београдском региону износила је 18,9%, а у АП Војводини 22.9%. У Региону Шумадије и Западне Србије стопа незапослености износила је 22.0%, док је у Региону Јужне и Источне Србије износила 24.8%.

Стопа запослености представља проценат запослених у укупном становништву старом 15 и више година, и у априлу 2011. износила је 36.2%. Од тога је стопа запослености за мушкарце износила 43.2%, а за жене 29.8%. Највећа стопа запослености била је у Региону Шумадије и Западне Србије и износила је 37.8%, затим у Београду, 36.5%, у Региону Јужне и Источне Србије 35.3%, а најмања је забележена у АП Војводини и износила је 35.0%.

Стопе незапослености и запослености у априлу и октобру 2010. и 2011. – упоредни преглед

	Октобар 2009	Април 2010	Октобар 2010	Април 2011
Стопа незапослености	16,6	19,2	19,2	22.2
Стопа запослености	40,8	38,1	37,7	36.2
Стопа неформалне запослености	20,6	19,8	19,6	19.9

Стопа незапослености у април 2011. године порасла је за 3% у односу на исти месец 2010. године, док је стопа запослености пала за 1.9%.

Стопа незапослености у априлу 2011. године бележи раст од 3% у односу на октобар претходне године, док је стопа запослености пала за 1.5%.

Стопа неформалне запослености у априлу 2011. године већа је за 0.3% него у октобру 2010. године, и за 0.1% у односу на април 2010. године. Неформална запосленост представља проценат лица која раде „на црно“ у укупном броју запослених. Рад „на црно“ обухвата запослене у нерегистрованој фирми, запослене у регистрованој фирми, али без формалног уговора о раду и без социјалног и пензионог осигурања, и неплаћене помажуће чланове домаћинства.

Основни циљ спровођења ове анкете јесте прикупљање података о радним карактеристикама становништва и процена укупне радне снаге у земљи према међународним препорукама и дефиницијама, тј. добијање података о три основна, међусобно искључива контингента становништва старог 15 и више година, а то су: **запослена, незапослена и неактивна лица.**

Становништво се разврстава у једну од наведених група на основу информација из упитника које се односе на активност анкетираних лица у посматраној седмици.

Радну снагу (активно становништво) чине сва лица која раде (макар 1 сат седмично) или активно траже посао у циљу стицања средстава за живот.